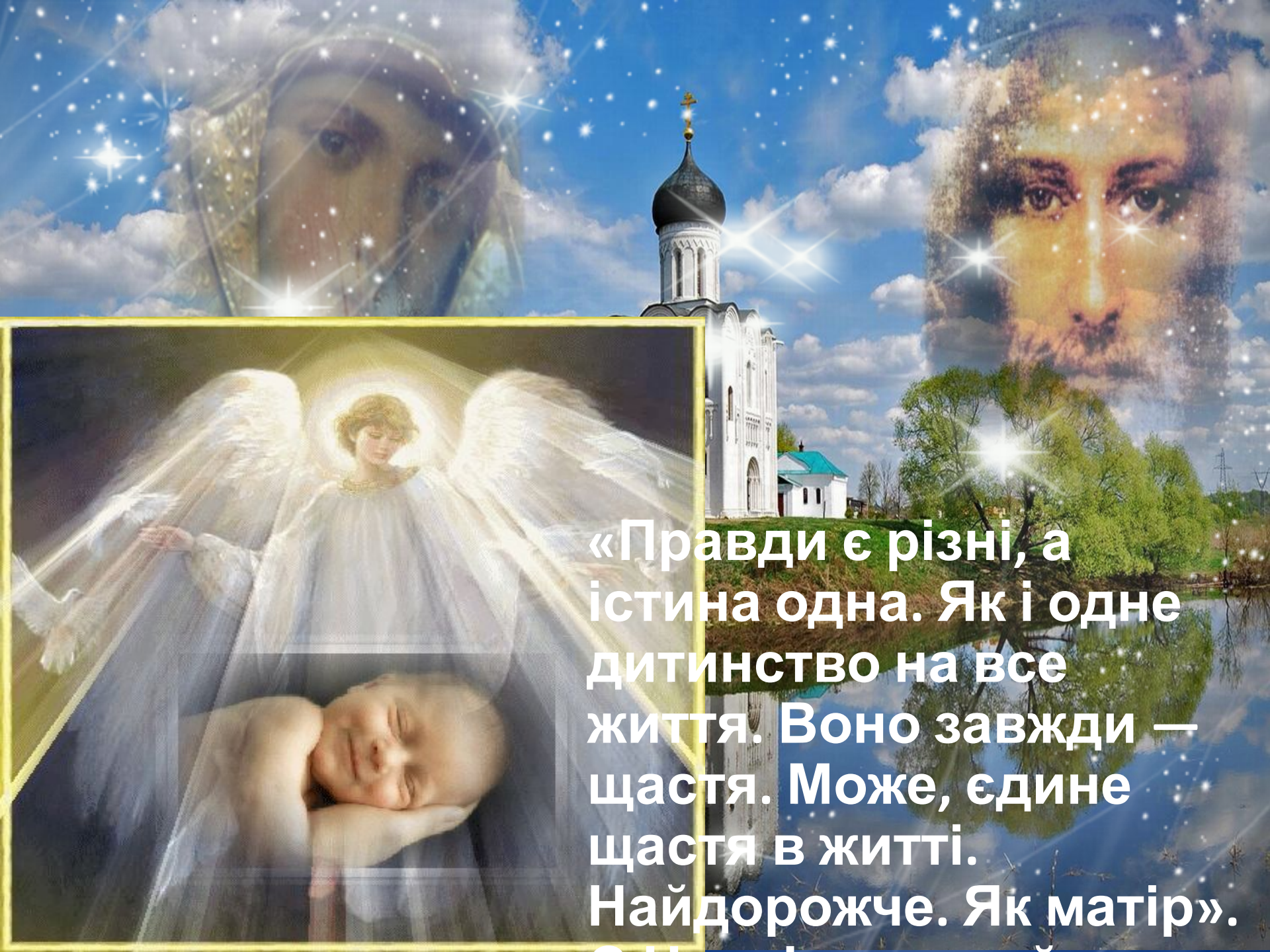

Урок ДУХОВНОСТІ із поезією Станіслава Чернілевського

A surreal landscape with a large glowing flame on a rock, a person on top, and a crescent moon in the sky. The scene is set against a backdrop of a sunset or sunrise with soft, colorful clouds. The overall mood is contemplative and spiritual.

«Правди є різні, а істина одна. Як і одне дитинство на все життя. Воно завжди — щастя. Може, єдине щастя в житті. Найдорожче. Як матір».

Тема уроку:

**Висока духовність поезій
Станіслава Чернілевського
«Теплота родинного інтиму»,
«Забула внучка в баби
царівщини»**

Мета уроку:

коротко ознайомитися з біографією письменника; проаналізувати основні мотиви поезій “Теплота родинного інтиму” та “Забула внучка в баби черевички”, розвивати вміння

Береги Дністра, де я жив, були райськи
благодатними: там росли колгоспні груші,
яблука, сливи, абрикоси, виноград. Там
були баштани. Природно, що поночі ми,
хлопчаки, ватагою пробиралися ярами й
цупили кавуни та дині або ж огірки та
помідори, поки сторож не гнався за нами.

Життєвий шлях Станіслава Чернілевського був непростим. Хлопчик залишився без батька у багатодітній родині, тож довелося здобувати середню освіту в школах-інтернатах.

Не відразу Станіславу пощастило з вибором "сродної" професії. Спочатку недовго працював учителем після закінчення Вінницького педагогічного інституту, але не вважав цю роботу справді "своюю".

2026/03/18 11:14

**З дитинства Чернілевський мав
кінематографом і прагнув вступити на факультет
кінорежисури. Його мрія збулася. У стінах
Київського театрального інституту імені І.**

Працював на Київській кіностудії
художніх фільмів імені О. Довженка.

КІНОСТУДІЯ
ІМ. О. П. ДОВЖЕНКА

The logo for 'ogo' is displayed in white lowercase letters on a red rectangular background in the top left corner of the image.

Зараз працює режисером і редактором на ТРК «Студія 1 + 1». Багато уваги приділяє студентам Київського національного університету театру, кіно й телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Є у С.Чернілевського ще одне захоплення – поезія. У 1984 році вийшла його збірка “Рушник землі”. Поет удостоєний премії ім. В.Симоненка.

«Найдорожча на світі – мама, найцінніше в житті – щирість і теплота родинних стосунків».
С. Чернілевський.

Теплота родинного інтиму

**Теплота родинного інтиму.
Ще на шибках досвіток не
скрес.**

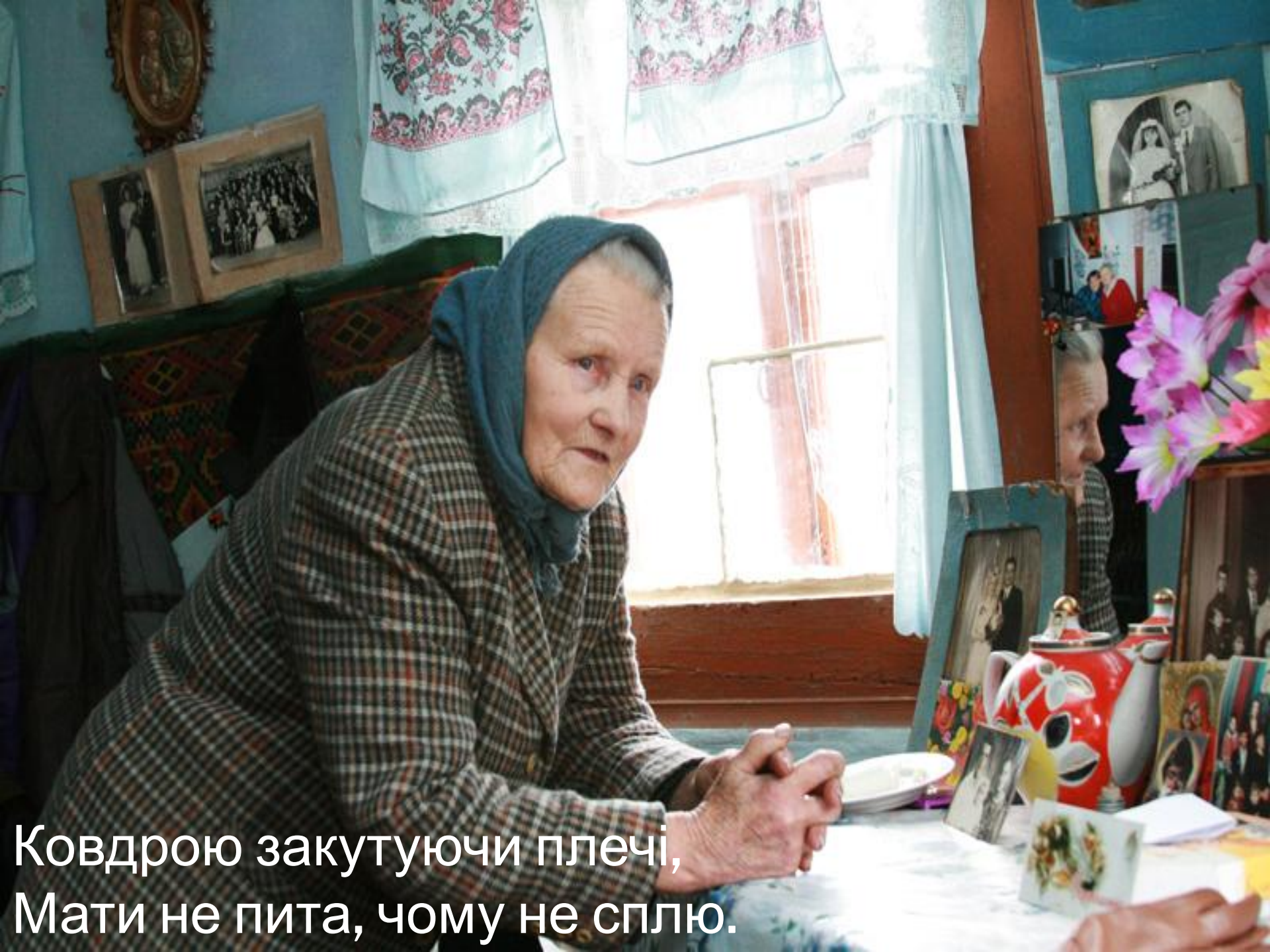

A winter scene with a snow-covered house and trees, overlaid with a pattern of small white dots. The scene is set in a snowy landscape with a house in the background and trees in the foreground. The sky is a warm, golden color, suggesting a sunset or sunrise. The overall atmosphere is peaceful and serene.

**Встала мати. Мотузочком
диму
Хату прив'язала до небес.**

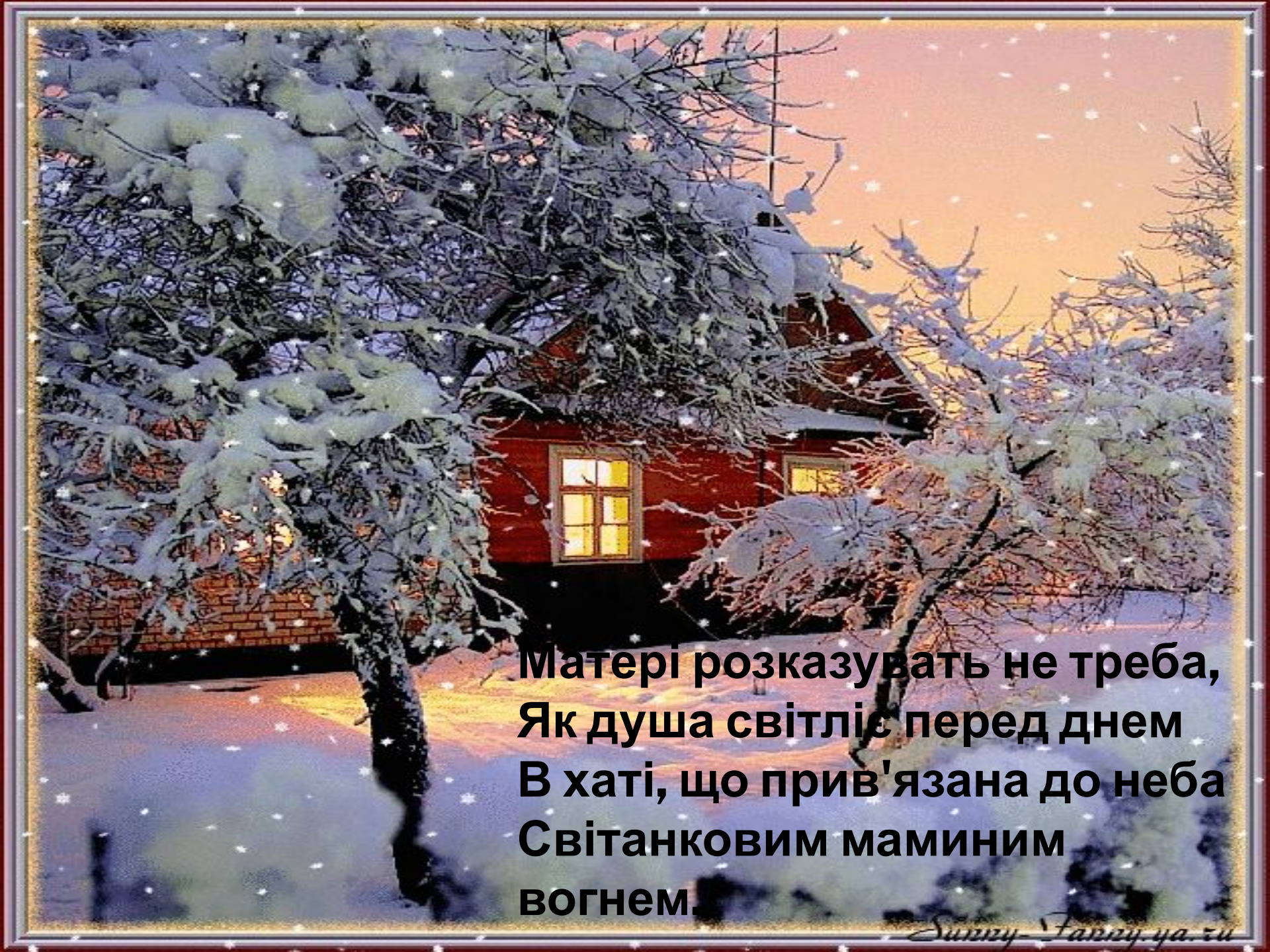
Весело і з ляском серед печі
Полум'я гуляє по гіл्लю.

Ковдрою закутуючи плечі,
Мати не пита, чому не сплю.

Вже однак зникає гіркотина,
Не катує серце печія.
Знову я — малесенька дитина,
Мати знає більше, ніж я.

A photograph of a winter scene. In the center, a red house with a dark roof is partially obscured by large, snow-laden evergreen trees. The house has two windows with warm yellow light glowing from inside. The ground is covered in a thick layer of snow. The sky is a soft, pale orange and pink, suggesting a sunset or sunrise. Small white snowflakes are scattered throughout the scene, giving it a sense of falling snow. The entire image is framed by a thin, decorative border.

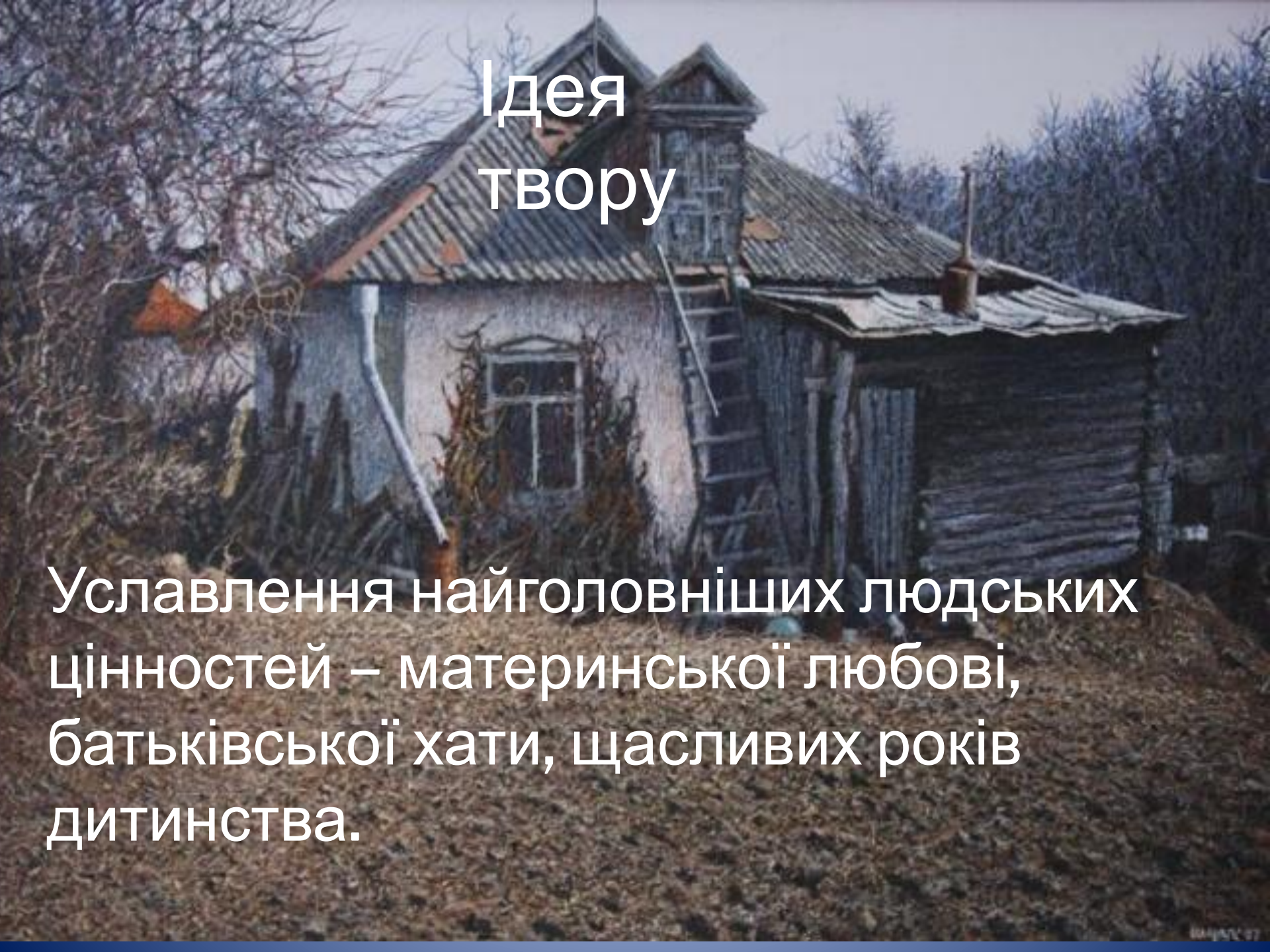
**Матері розказувать не треба,
Як душа світліє перед днем
В хаті, що прив'язана до неба
Світанковим маминим
вогнем.**

Дитинч-Таринч. ua.ru

Тема твору:

спогади письменника про рідну хату, власне дитинство, матір, її доброту та щирість.

Ідея твору

Уславлення найголовніших людських цінностей – материнської любові, батьківської хати, щасливих років дитинства.

Настрій твору

Щирість,
Ніжність,
Душевна доброта,
Любов до матері і рідної домівки,
Туга за дитинством,
Теплі і ніжні спогади про маму,
Глибокий ліризм

Словникова робота

Як ви розумієте слова із поезії?

Інтим,
шиба,
досвіток,
скрес,
печія,
катує.

Включіть уяву

1. Яким ви уявляєте ліричного героя поезії “Теплота родинного інтиму”
2. Які почуття і образи виникають у вас після прочитання поезії “Теплота родинного інтиму?”
3. У яку пору року відбувається дія?
4. Що відображає ілюстрація у підручнику і чи відповідає вона змісту поезії?
5. Від якої особи ведеться розповідь у поезії? Про що це свідчить?
6. Якими мотивами проіннятий твір “Теплота родинного інтиму”?
7. Які найголовніші духовні цінності відтворює автор у поезії?
8. Що символізує родинний інтим?

Образи поезії “Теплота родинного інтиму”

Конкретні:

**мати,
хата,
син(автор)**

Абстрактні:

**любов до матері,
спогади про
дитинство,
відчуття захищеності і
щастя**

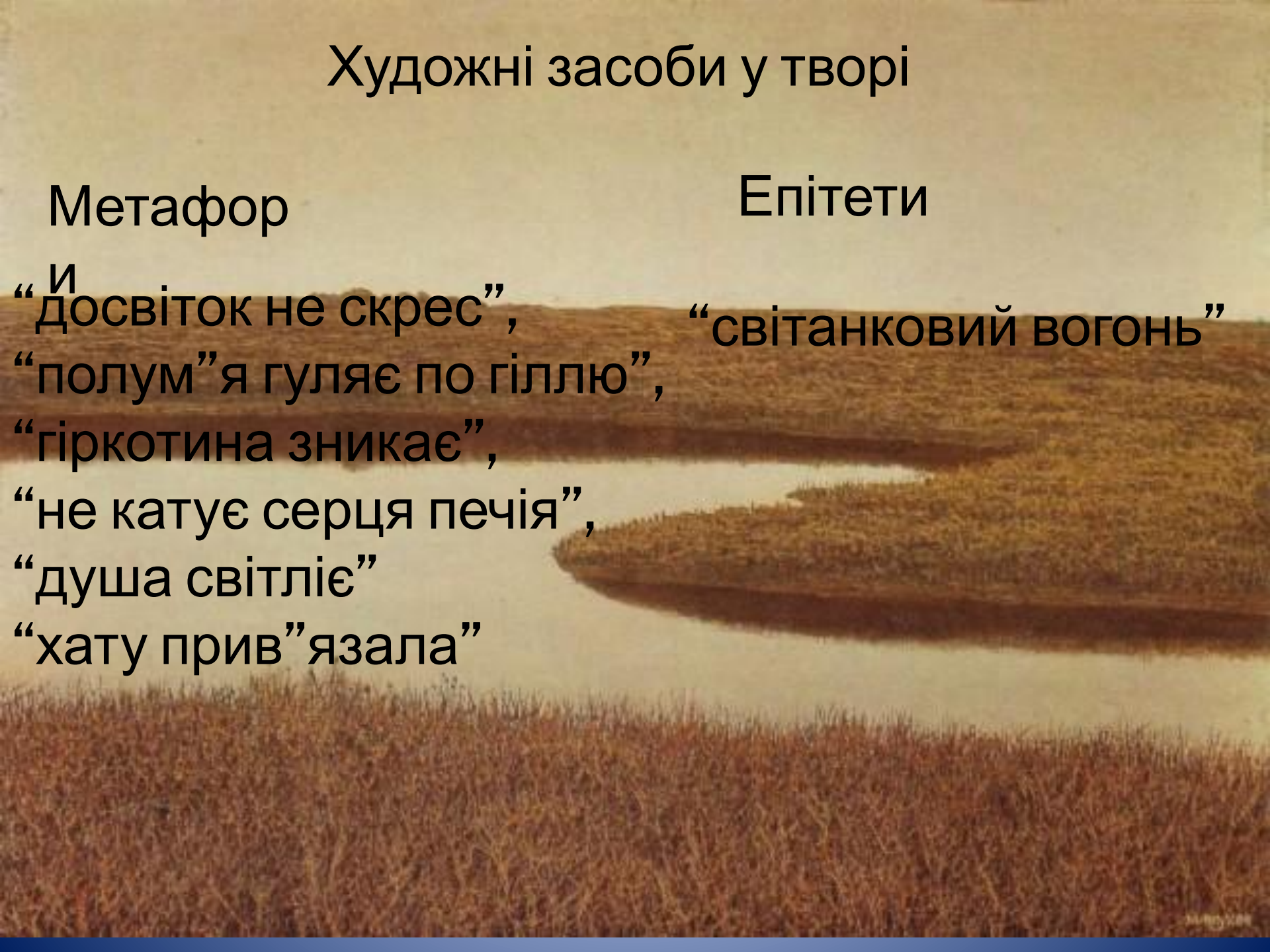
Художні засоби у творі

Метафор

“^Идосвіток не скрес”,
“полум”я гуляє по гіллю”,
“гіркотина зникає”,
“не катує серця печія”,
“душа світліє”
“хату прив”язала”

Епітети

“світанковий вогонь”

Евристична бесіда

«Читаємо між рядками»

Про яку пору року йдеться у творі?

Про зиму, бо мати встала затопити пічку, бо холодно, а на вулиці ще темно, бо взимку пізно світає.

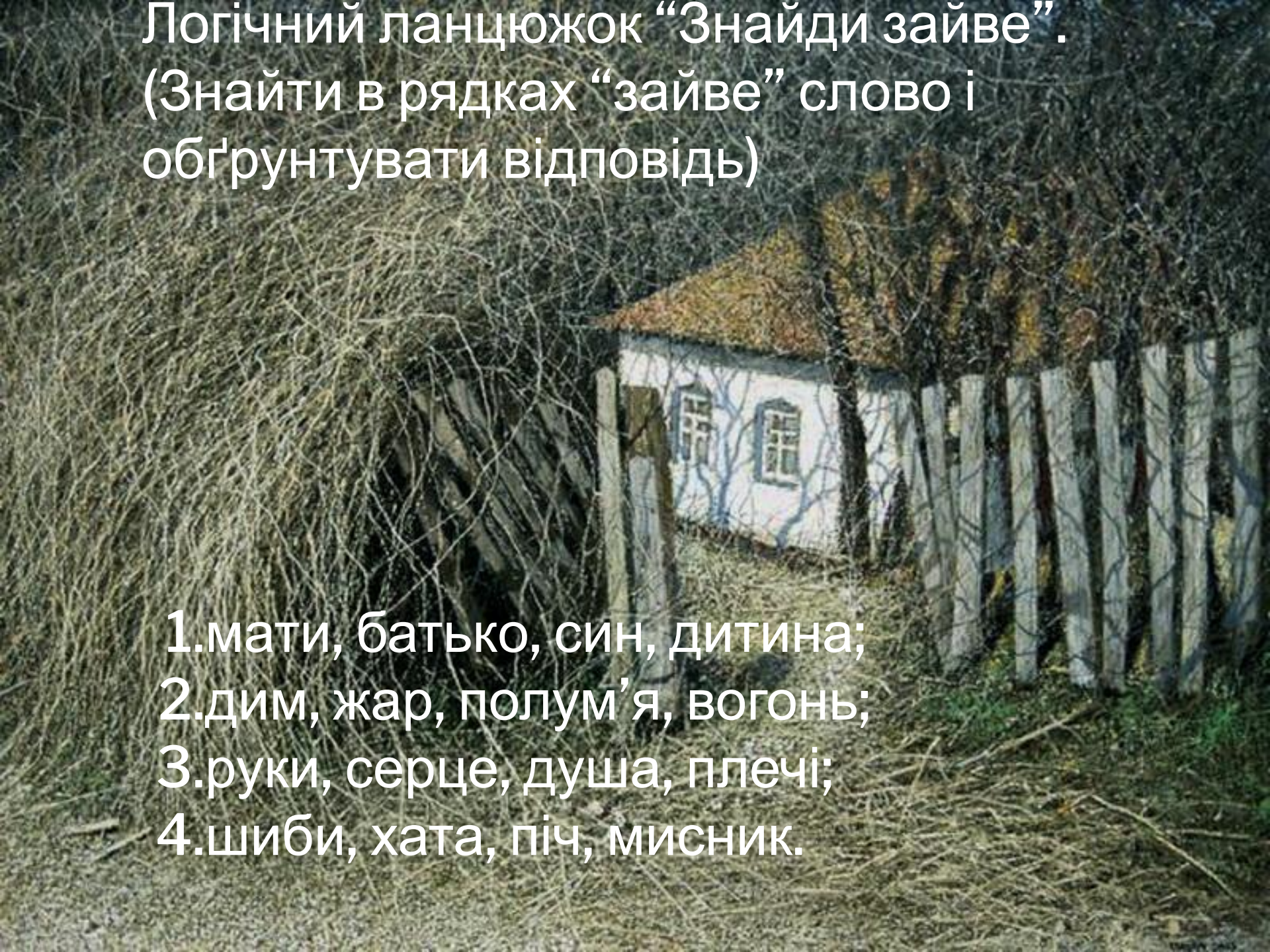
Поясніть вислів: “Мати...мотузочком диму хату прив’язала до небес”, “хата, що прив’язана до неба”?

Мати – це берегиня сімейного вогнища, і саме вона прагне створити у своїй хаті земний рай, як на небі?

Поясніть вислів: “Ковдрою закутуючи плечі,мати не пита, чому не сплю?”

Автор показує, що мати настільки відчуває свою дитину, що говорить із нею душею і розуміє свого сина без слів.

Логічний ланцюжок “Знайди зайве”.
(Знайти в рядках “зайве” слово і
обґрунтувати відповідь)

-
- 1.мати, батько, син, дитина;
 - 2.дим, жар, полум'я, вогонь;
 - 3.руки, серце, душа, плечі;
 - 4.шиби, хата, піч, мисник.

Асоціативний куц

Павутинки сплетемо, потрібні слова доберемо

Склади прислів'я про маму

1. Нема того краму, щоб
купити...

серце

2. У дитини заболить палець, а в
матері...

маму

3. Дитина плаче, а матері...

заслужити

4. Матері ні купити, ні...

боляче

Образ матері у світовому мистецтві

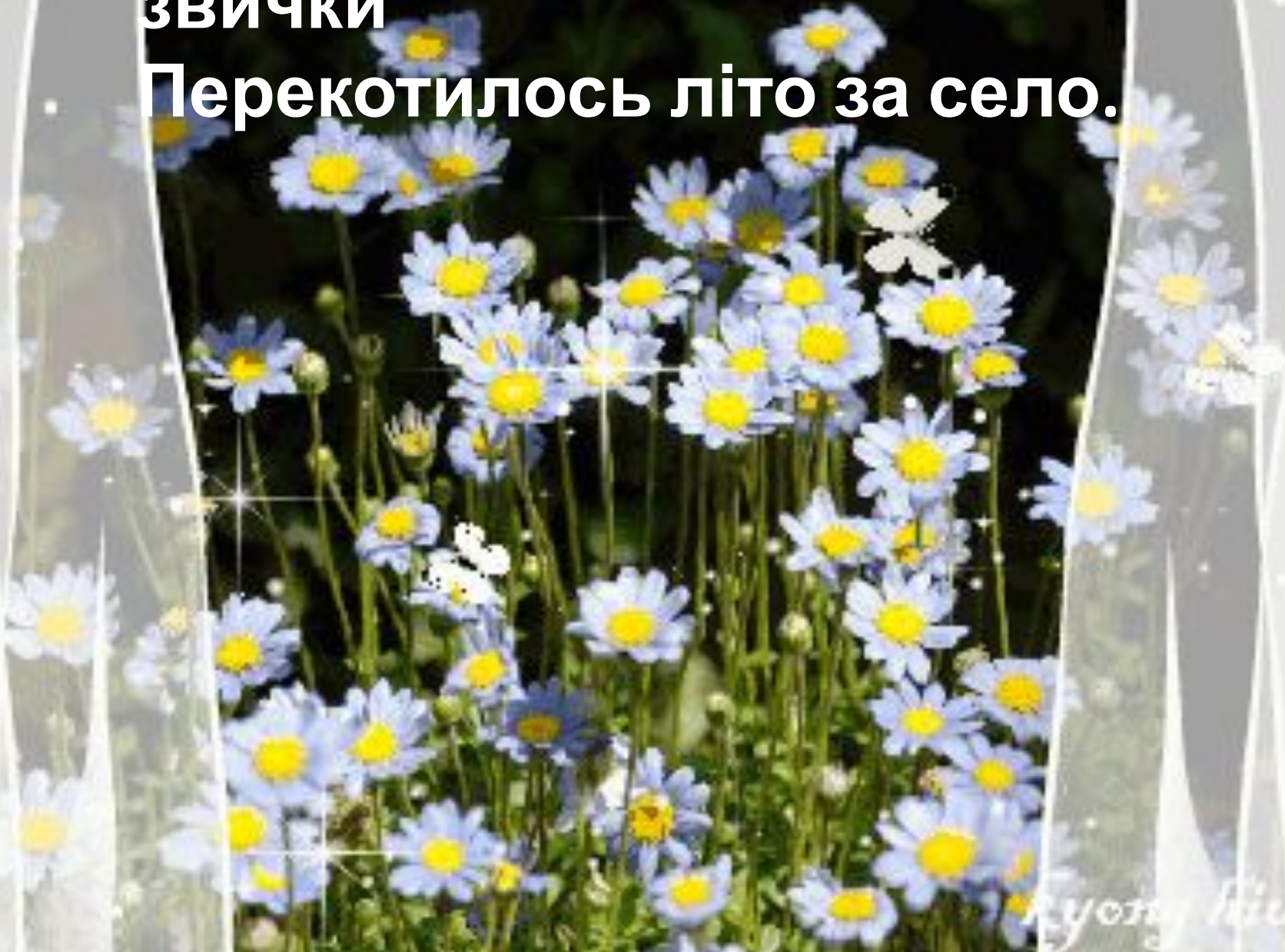
**Забула внучка
в баби**

Забула внучка в баби
черевички...

Литячим сміхом бризнувши в

**За повелінням вікової
звички
Перекотилось літо за село.**

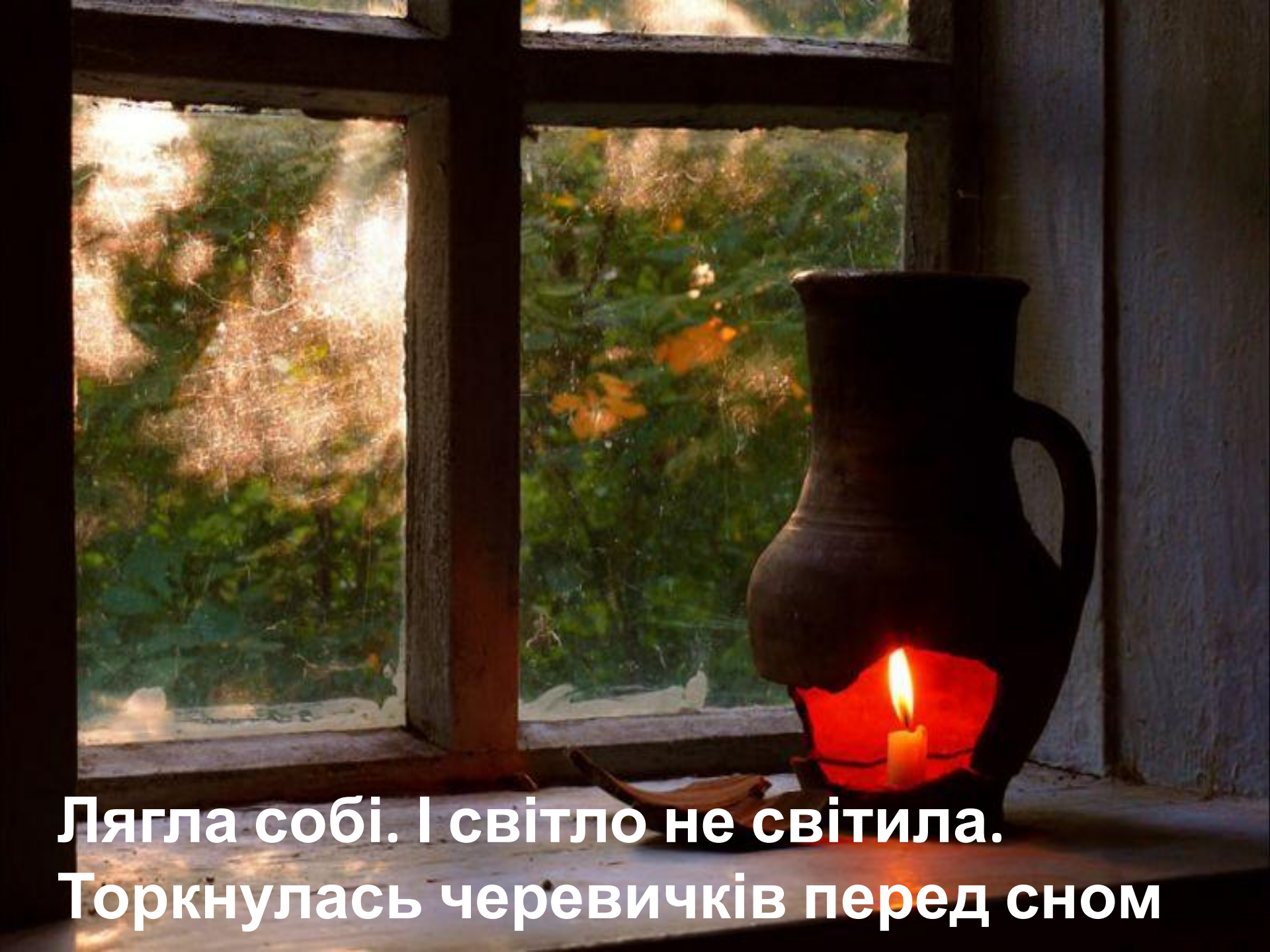
Кусту літ

**Махнуло рученятко в бензовозі
І курява вляглась після коліс.
А бабка все стояла на дорозі,
Хустинкою торкаючись до сліз.**

**І вийшли в небо зорі-жаровички,
І тихо бабка посеред села
Малесенькі дитячі черевички
У спорожнілу хату занесла.**

**Лягла собі. І світло не світила.
Торкнулась черевичків перед сном**

A photograph of an open window with a view of a road covered in yellow autumn leaves. The window is divided into a grid of panes. The text is overlaid on the left side of the window.

**І осінь їй тихенько опустила
Горіховий листок перед вікном.**

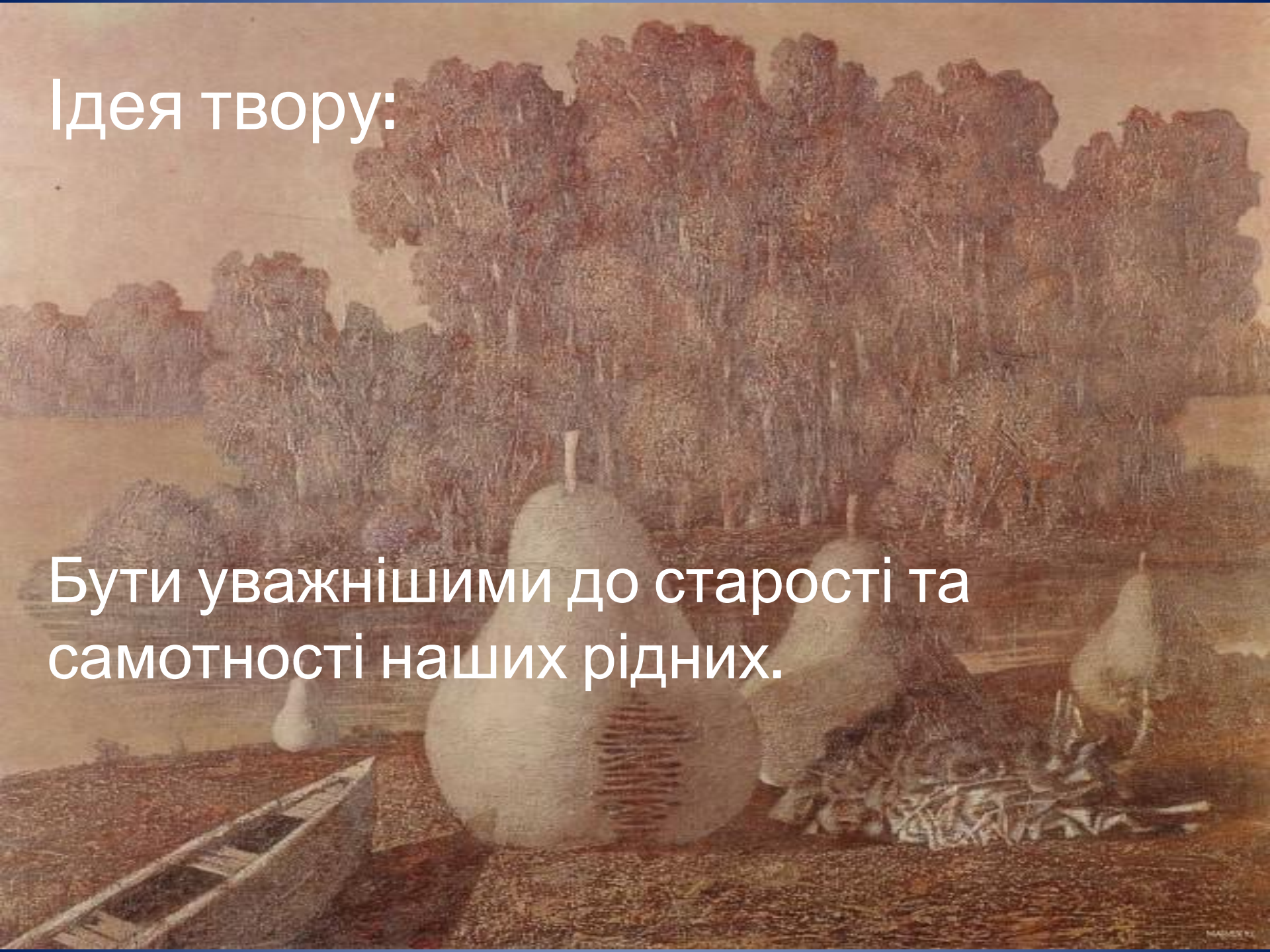
A vibrant painting of a rural scene. In the center, a white house with a thick, golden-brown thatched roof is visible. The house has two windows with dark frames, each divided into four panes. The house is surrounded by lush greenery, including a large tree on the left with green leaves and a smaller tree on the right. In the foreground, there is a field of yellow and orange flowers. The sky is blue with white clouds. The overall style is that of a traditional painting.

Тема твору :

Сум та страждання за внучкою, яка поїхала додому.

Ідея твору:

Бути уважнішими до старості та самотності наших рідних.

Включи спостережливість

A photograph of a small, yellow, thatched-roof house partially obscured by dense, bare trees in a forest setting. The house has several windows and is situated on a slight rise. The trees are mostly without leaves, suggesting a late autumn or winter scene. The lighting is somewhat dim, with some highlights on the house and the ground.

1. Яку роль у передачі почуттів старенької жінки відіграють черевички?

2. Прокоментуйте слова “Торкнулась черевичків перед сном”, “За повелінням вікової звички перекотилось літо за село”.

Образи поезії “Забула внучка в баби черевички”

Конкретні:
Бабуся,
внучка

Абстрактні
:
Старість,
самотність

Образи-символи:

Літо – символ
дитинства,

Осінь – символ старості

Художні засоби у творі

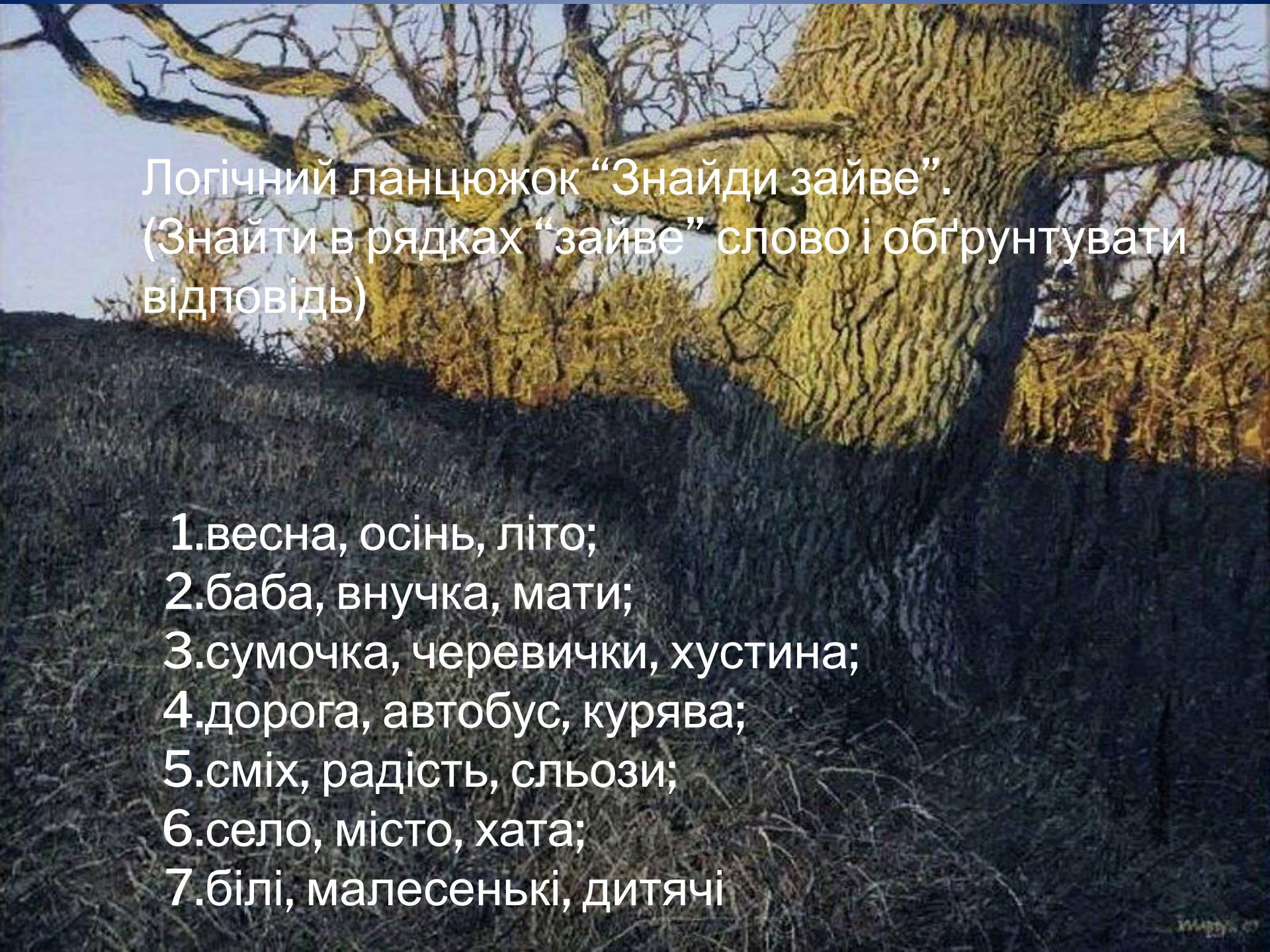
A photograph of a winter landscape. In the foreground, there are several trees with bare, dark branches. The ground is covered in a layer of snow, with some patches of brown earth visible. In the middle ground, a stream flows through the landscape, its surface reflecting the sky. The background shows more trees and a clear blue sky. The overall scene is serene and quiet.

Метафор и

“бризнувши сміхом”,
“перекотилось літо”,
“кур'ява вляглась”,
“вийшли в небо зорі-
жаровички”,
“осінь опустила листок”

Епітет и

“вікова звичка”,
“спорожніла хата”

Логічний ланцюжок “Знайди зайве”.
(Знайти в рядках “зайве” слово і обґрунтувати
відповідь)

- 1.весна, осінь, літо;
- 2.баба, внучка, мати;
- 3.сумочка, черевички, хустина;
- 4.дорога, автобус, курява;
- 5.сміх, радість, сльози;
- 6.село, місто, хата;
- 7.білі, малесенькі, дитячі

Гармонійна цілісність образів поезії

“Забула внучка в баби

Слухові

Дотикові

Зорові

Бабка ... дитячі черевички у спорожнілу хату занебла.

Дитячим сміхом бризнувши в

зело

махнуло рученятко в бензовозі, і кулява вліглася після
копіс.

А бабка все стояла на дорозі, хустилою торкаючись до
сліз.

Торкнулась черевичків перед сном

Лягла собі. І світло не світила.

Сенкан (схема)

1 рядок – 1 іменник

2 рядок – 2 прикметники

3 рядок – 3 дієслова

4 рядок – речення з ідейним центром

5 рядок – 1 іменник (головне значення)

Мама
Найдорожча, найрідніша
Любить, піклується,
оберігає
Без неї немає щастя
Єдина

Мама
Найдобріша, найближча
Любить, турбується,
допомагає
Вона завжди з тобою
Берегиня

Бабуся
Самотня, немічна
Сумує, чекає, любить
Їй потрібна турбота
Старість

**Якщо ти любиш тата й маму,
Їм радість і любов.....
Достатку, щастя і
Для них у Господа проси.
Даруй щодня любов і ласку,
Щоб не було у них...
Перетвори життя у,
Люби і слухай їх завжди.
Ніколи не забудь, що -
Найбільша святість у
Завжд ти повертайсь до неї,
Куди б не пролягли путі.**

